

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2015-2-036
Karar Sayısı : **20-03/30-13**
Karar Tarihi : 09.01.2020

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE (Başkan)
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Adem BİRCAN
Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN

B. RAPORTÖRLER : Erdem AKTEKİN, Selvi KOCABAY, Gözde MAVİ,
Emircan AKSAKAL

C. İLGİLİ TARAF :- Google LLC,
- Google International LLC
- Google Reklamcılık ve Pazarlama Ltd. Şti
Temsilcileri: Av. Gönenç GÜRKAYNAK, Av. K. Korhan
YILDIRIM, Av. Betül BAŞ ÇÖMLEKÇİ, Av. A. Kağan UÇAR
Yıldız Mahallesi, Çitlenbik Sokak, No: 12, Beşiktaş/İSTANBUL

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulunun 19.09.2018 tarihli ve 18-33/555-273 sayılı kararı gereğince Google LLC., Google International LLC ve Google Reklamcılık ve Pazarlama Ltd. Şti.'den oluşan ekonomik bütünlüğün uygulayacağı tedbirlerin değerlendirilmesi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 19.09.2018 tarih ve 18-33/555-273 sayılı kararı kapsamında Google LLC., Google International LLC ve Google Reklamcılık ve Pazarlama Ltd. Şti.'den oluşan ekonomik bütünlük (GOOGLE) bakımından getirdiği yükümlülüklerin gereğinin yerine getirilip getirilmediğinin tespitine ilişkin düzenlenen 08.01.2020 tarih ve 2015-2-036/BN-14 sayılı Bilgi Notu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notunda,
- GOOGLE'ın 25.12.2019 tarih ve 9036 sayılı ve 06.01.2020 tarih ve 107 sayılı yazılar ile Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına sunduğu uyum önerilerinin, Kurulun 19.09.2018 tarih ve 18-33/555-273 sayılı kararı ile getirilen yükümlülükleri tam olarak karşılamakta yetersiz olduğu,
- Bu nedenle adı geçen teşebbüse, 07.11.2019 tarih ve 19-38/577-245 sayılı Kurul kararı uyarınca, 19.09.2018 tarih ve 18-33/555-273 sayılı kararda belirtilen yükümlülükleri yerine getirdiği tarihe kadar geçecek süre için 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 17. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında 2018 yılı Türkiye cirosunun onbinde beşi oranında uygulanmakta olan günlük süreli idari para cezasının uygulanmasına devam edilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Gelişmelerin Özeti

- (4) Kurul, GOOGLE ekonomik bütünlüğünün mobil işletim sistemi ve mobil uygulama ve hizmetlerin sunumuna ilişkin davranışlarının ve anılan ekonomik bütünlük ile cihaz

üreticileri arasında imzalanan sözleşmelerin 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerini ihlal edip etmediğinin tespitine yönelik yürüttüğü soruşturma sonucunda 19.09.2018 tarih ve 18-33/555-273 sayılı kararı almıştır. İlgili kararın sonuç kısmının ikinci fıkrasında, inceleme konusu olaya ilişkin olarak;

“Google ekonomik bütünlüğünün, cihaz üreticileri ile imzaladığı; Mobil Uygulama Dağıtım Sözleşmelerinde yer alan Google aramanın sözleşme ile belirtilen noktalarda varsayılan olarak atanmasına ve Google arama parçacığının ana ekranda konumlandırılmasına; Google Webview bileşeninin ilgili işlev için varsayılan ve tek bileşen olarak atanmasına yönelik uygulamaları ile Gelir Paylaşımı Sözleşmelerinde yer verilen ve Google aramanın cihazlarda münhasıran yüklenmesini temin eden hükümler yoluyla 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiğine”

hükmedilmiştir.

(5) Kararın devamında ise tespit edilen ihlallerin ortadan kaldırılması için GOOGLE ekonomik bütünlüğüne,

- Türkiye’de satışa sunulmak üzere üretilen cihazlarında Ticari Android İşletim Sistemi (TAİS) kullanmak isteyen cihaz üreticileriyle yaptığı sözleşmelerde;
- Lisanslamaya koşul olarak sunduğu Google Arama parçacığının ana ekranda ayrıcalıklı olarak yüklenmesi zorunluluğunu düzenleyen veya doğrudan/dolaylı olarak buna işaret eden sözleşme hükümlerinin sözleşmelerden kaldırılması, böylelikle cihaz üreticilerinin ana ekranda konumlandıracakları arama parçacığının sağlayıcısını Google veya rakipleri arasından seçim hakkının güvence altına alınması ve cihaz üreticilerinin Google dışındaki arama parçacıklarını da ana ekranda tek başına yerleştirebilme özgürlüklerinin tesis edilmesi,
- Lisanslamaya koşul olarak sunulan, Google Arama’nın mevcut tasarım yapısı içerisinde yer alan ve sözleşmelerde yer verilen tüm arama erişim noktalarında varsayılan olarak atanmasına ilişkin şartların kaldırılması ve tasarım tercihleri sonucunda ortaya çıkabilecek tüm arama noktalarında Google Arama’nın varsayılan olarak atanmasına ilişkin yeni yükümlülükler getirilmemesi,
- Lisanslamaya koşul olarak sunulan, Google Webview bileşeninin varsayılan ve münhasıran uygulama içi internet tarayıcısı olarak yüklenmesi zorunluluğunu düzenleyen veya doğrudan/dolaylı olarak buna işaret eden sözleşme hükümlerinin sözleşmelerden kaldırılması,
- Yukarıda sayılan üç yükümlülük ile yasaklanan sonuçları doğuracak şekilde mali veya başka yollarla teşviklerde bulunulmaması,
- Cihaz üreticileri ile imzalanan Gelir Paylaşımı Sözleşmeleri başta olmak üzere mevcut tüm sözleşmelerden Google Arama’nın rakiplerinin cihazlara önyüklenemeyeceğine ve cihaz üreticilerinin cihazlardaki arama noktalarının herhangi birinde Google Arama’ya rakip ürünleri kullanamayacaklarına dair yükümlülüklerin sözleşmelerden çıkarılması

yönünde yükümlülükler getirilmiş ve sözleşmelerde yapılması gereken değişikliklerin, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren altı ay içinde Kuruma tevsik edilmesine karar verilmiştir.

- (6) Bahse konu yükümlülükler rakip arama hizmeti sağlayıcılarının, mobil cihazlarda bulunan arama noktalarında yer alabilmeleri için GOOGLE ile eşit şartlarda rekabet edebilmelerini temin etmek yoluyla karar ile tespit olunan ihlali ortadan kaldırmayı amaçlamaktadır.
- (7) Kurulun 19.09.2018 tarih ve 18-33/555-273 sayılı kararının gerekçeli hali GOOGLE'a 04.02.2019 tarihinde tebliğ edilmiş olup, GOOGLE tarafından söz konusu karar 06.02.2019 tarihinde tebellüğ edilmiştir. Dolayısıyla teşebbüse verilen altı aylık süre 06.08.2019 tarihi itibarıyla sona ermiştir. GOOGLE'ın yerine getirmeyi planladığı tedbirlere ilişkin ilk taslak metin 30.05.2019 tarihinde Kurum kayıtlarına girmiştir. Ancak söz konusu yazı, yükümlülüklerin yerine getirilmesine ilişkin uygulanacak tedbirlerin nihai hali olmayıp, tedbirlerin genel bir taslağını içermektedir. Bu durum GOOGLE tarafından da dile getirilmiştir.
- (8) GOOGLE'ın sunduğu tedbirler, Kurulun 07.11.2019 tarih ve 19-38/577-245 sayılı kararında değerlendirilerek;
- GOOGLE'ın, Kurulun 19.09.2018 tarih ve 18-33/555-273 sayılı kararı ile getirilen yükümlülükler çerçevesinde sözleşmelerinde yapması gerekli değişiklikleri yapmadığına,
  - Bu nedenle teşebbüse, 4054 sayılı Kanun'un 17. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında, 07.11.2019 tarihinden başlamak üzere 19.09.2018 tarih ve 18-33/555-273 sayılı kararda belirtilen yükümlülüklerin yerine getirildiği tarihe kadar geçecek süre için ekonomik bütünlüğün 2018 yılı Türkiye cirosunun onbinde beşi oranında olmak üzere günlük (.....) TL süreli idari para cezası verilmesine
- hükmedilmiştir.
- (9) Söz konusu kararın akabinde 16.12.2019 tarih ve 8772 sayı ile Kurum kayıtlarına giren yazıda GOOGLE tarafından kararda belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi için 12.12.2019 tarihinde, hâlihazırda Mobil Uygulama Dağıtım Sözleşmesi (MADA) tarafı olan tüm iş ortaklarına güncel MADA ve Android One Sözleşmesi kapsamında Türkiye'de dağıtım yapılacak yeni cihazları bundan sonra onaylamayacağına yönelik bildirim gönderildiği ifade edilmektedir. Akabinde 25.12.2019 tarih, 9036 sayı ve 06.01.2020 tarih, 107 sayı ile Kurum kayıtlarına giren yazılarda ise GOOGLE tarafından cihaz ortakları ile Türkiye'de dağıtılacak cihazlar için imzalayacağı ve taslak olduğu belirtilen Türkiye Mobil Uygulama Dağıtım Anlaşması (TMADA), Türkiye Gelir Paylaşım Sözleşmesi (TRSA) ve Türkiye için Google Arama Parçacığı Yerleştirme Sözleşmesi sunulmuştur.
- (10) Bu bağlamda işbu kararın konusunu, 19.09.2018 tarih ve 18-33/555-273 sayılı Kurul kararı ile GOOGLE hakkında getirilen yükümlülüklerin karşılanıp karşılanmadığının, teşebbüsün sunduğu yazılı beyanlar kapsamında değerlendirilmesi oluşturmaktadır.

G.2. Değerlendirme

- (11) Mezûr Kurul kararı ile GOOGLE bakımından getirilen yükümlülüklerin iki ayrı bölüme ayrıldığı görülmektedir. İlk bölümde, söz konusu yükümlülüklerin cihaz üreticilerinin Ticari Android İşletim Sistemi (TAİS) lisanslamasına ilişkin olduğu, ikinci bölümde ise gelir paylaşımı ve benzeri sözleşmeleri ilgilendirdiği anlaşılmaktadır.
- (12) İlk bölümdeki yükümlülükler genel itibarıyla, GOOGLE'ın Kurulca ihlal olarak tespit edilen ve lisanslama yapılabilmesi için cihaz üreticilerine koşul olarak ileri sürülen

hususları kapsamaktadır. Lisanslamaya koşul olarak getirilen bu yükümlülüklerin dört alt başlıkta ele alınması mümkündür.

- (13) Bu kapsamda ilk olarak, Google Arama parçacığının ana ekranda ayrıcalıklı olarak yüklenmesi zorunluluğunu düzenleyen hüküm incelenmelidir. Bahse konu yükümlülük ile amaçlanan; sözleşmelerden anılan hükmün kaldırılarak, cihaz üreticilerinin ana ekranda konumlandıracakları arama parçacığının sağlayıcısını GOOGLE veya rakipleri arasından seçim hakkının güvence altına alınması ve cihaz üreticilerinin, GOOGLE dışındaki arama parçacıklarını da ana ekranda tek başına yerleştirebilme özgürlüklerinin tesis edilmesidir.
- (14) Uyum paketi ile sunulan lisanslamaya yönelik sözleşmelere bakıldığında, Google Arama parçacığının, lisanslama sözleşmelerinde cihaz üreticilerine getirilen koşullar arasında yer almadığı görülmektedir. Buna karşın, Google Arama parçacığına ilişkin ayrı bir sözleşme hazırlanmış, belirli bir ücret karşılığı cihaz üreticilerinin bu parçacığı cihazlarına yerleştirmeleri, cihaz üreticilerinin inisiyatifine bırakılmıştır. Ayrıca sözü edilen sözleşme hükümleri incelendiğinde, cihaz üreticilerinin bu sözleşme ile Google Arama parçacığını cihazlarına yüklemeyi kabul etmeleri durumunda dahi, rakip arama parçacıklarının da aynı cihaz üzerine yüklenmesi önünde herhangi bir engel bulunmadığı görülmektedir. Diğer bir deyişle mevcut durumda, GOOGLE'dan lisans almak isteyen cihaz üreticilerinin, Google Arama parçacığını ana ekranda ayrıcalıklı olarak yüklemesi zorunluluğu bulunmamaktadır. GOOGLE'dan lisans alan herhangi bir üretici, rakip arama parçacıklarını da tek başına cihazlarına önyükleyebileceklerdir. Bu itibarla, Kurul kararı ile güvence altına alınmaya çalışılan söz konusu hususun lisanslamaya koşul olarak sunulmadığı anlaşılmaktadır.
- (15) İncelenecek olan ikinci husus, Google'ın yine lisanslamaya koşul olarak sunulan Google Arama'nın mevcut tasarım yapısı içerisinde bulunan ve sözleşmelerde yer verilen tüm arama erişim noktalarında varsayılan olarak atanmasına ilişkin şartların kaldırılıp kaldırılmadığıdır. Bu yükümlülük ile rakip arama noktalarının da varsayılan olarak atanabilmesinin sağlanması amaçlanmaktadır. Bu paralelde lisans sözleşmesi incelendiğinde; Google Arama noktalarının varsayılan olarak atanmasına ilişkin olarak herhangi bir hükmün yer almadığı anlaşılmaktadır. Lisans anlaşmaları ile getirilen yükümlülükler ile GOOGLE uygulamalarının yer aldığı bir klasörün ve Google Playstore uygulama ikonunun ana ekranda yer alması sağlanmaktadır. Dolayısıyla, TAİS lisanslamalarına ilişkin sözleşmelerde, lisanslamaya koşul olarak, Google Arama erişim noktalarının varsayılan olarak atanmasına ilişkin olarak herhangi bir hükme yer verilmediği görülmektedir.
- (16) Lisanslama kapsamında incelenecek olan üçüncü husus, GOOGLE'ın, lisanslamaya koşul olarak sunulan Google Webview bileşeninin varsayılan ve münhasıran uygulama içi internet tarayıcısı olarak yüklenmesi zorunluluğunu düzenleyen hükümlerin kaldırılmasına ilişkindir. Kuruma intikal eden sözleşmeler incelendiğinde GOOGLE'ın, Webview bileşeninin varsayılan olarak atanması yükümlülüğünü kaldırdığı, ancak diğer varsayılan uygulama içi internet sayfası dönüştürücülerinin de en az GOOGLE'ın Webview bileşeni kadar güvenlik ortamı sunmalarına ilişkin bir hüküm getirdiği görülmektedir. Kullanıcıların güvenliği için güvenlik koşullarının kendi bileşenleri ile sağlanan güvenlik kriterleri seviyesinde olması koşulunun ise makul olduğu kanaatine varılmıştır. Bu doğrultuda, Google'ın Webview bileşeninin varsayılan olarak atanması zorunluluğunu da lisanslamaya ilişkin sözleşmelerinden çıkarmış olduğu neticesine ulaşılmıştır.

- (17) Lisanslamaya ilişkin olarak getirilen dördüncü ve son hüküm, yukarıda sayılan üç yükümlülük ile yasaklanan sonuçları doğuracak şekilde mali veya başka yollarla teşviklerde bulunulmamasına ilişkindir. Bu kapsamda akla gelebilecek husus, lisanslamaya koşul olarak getirilen Google Arama parçacığının, cihaz üreticileri tarafından ayrı bir sözleşme ile belirli bir ücret karşılığı yüklenebiliyor olmasıdır.
- (18) Yukarıda da işaret edildiği üzere; GOOGLE, lisanslamaya koşul olarak sunulan hususları TAİS lisans sözleşmelerinden çıkarmıştır. Cihaz üreticilerinin, TAİS lisansı için Kurul kararına konu herhangi bir koşulu yerine getirme zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak belirli bir ücret karşılığı, cihaz üreticilerinin Google Arama parçacığını cihazlarına yükleme imkânı da bulunmaktadır. GOOGLE'ın arama pazarındaki gücü dikkate alındığında, cihaz üreticilerinin bu anlaşmayı kabul etmeleri ve Google Arama parçacığını cihazlarının ekranlarına yüklemeleri makul görünmektedir.
- (19) Bu kapsamda değerlendirilmesi gereken husus, cihaz üreticilerinin bu anlaşmayı imzalamaları durumunda rakip arama parçacıklarının pazara girişi önünde herhangi bir engelin olup olmadığıdır. Cihaz üreticileri GOOGLE ile bahse konu sözleşmeyi yapmış olsalar dahi, sözleşme hükümlerinde, rakip arama parçacıklarının da aynı ekranda yer alması önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır. Cihaz üreticileri, hem GOOGLE ile hem de diğer rakip arama parçacığı sağlayan teşebbüslerle anlaşıp, her iki durumda da gelir elde edebileceklerdir. Cihazların ekran boyutları, arama parçacıklarının kapladığı alan, üretici ve tüketicilerin seçim özgürlükleri dikkate alındığında, iki veya daha fazla arama parçacığının aynı ekran üzerinde yer alması açısından herhangi bir teknik engelin olmadığı bilinmektedir. Bu doğrultuda, Google Arama parçacığının ayrı bir sözleşme ile cihaz üreticilerinin tercihine sunuluyor olmasının, cihaz üreticilerinin, ana ekranda konumlandıracakları arama parçacığının sağlayıcısını GOOGLE veya rakipleri arasından seçim hakkını kısıtlamadığı, cihaz üreticilerinin GOOGLE dışındaki arama parçacıklarını da ana ekranda tek başına yerleştirebilme özgürlüklerini engellemediği sonucuna varılmıştır.
- (20) Kaldı ki aksi bir değerlendirmede, Kurul kararındaki söz konusu koşul, Google'ın arama parçacığına ilişkin cihaz üreticilerine herhangi bir teklif götürmemesi; üreticilerin, rakip arama parçacığı sağlayan teşebbüslerle gelir elde edebilecekleri sözleşmeler imzalarken, Google Arama parçacığını ise herhangi bir gelir beklentileri olmadan ekranlarına yüklemelerinin beklenmesi anlamına gelecektir. Bu husus, ancak ekran kısıtları gibi teknik engellerin olduğu ve üreticilerin tek bir arama parçacığı konumlandırabileceği bir durumda değerlendirilebilecektir. Kaldı ki, bu durumda dahi, hakim durumdaki teşebbüs tarafından teklif edilen bedelin pazara giriş engeli oluşturacak seviyede olup olmadığı ve dolayısıyla fiili münhasırlığa yol açıp açmayacağına ayrıca değerlendirilmesi gerekecektir. Bu aşamada, bahse konu sözleşmelerin fiili münhasırlığa yol açacak şekilde uygulanacağı ön kabulü ile, rakip arama parçacıklarının da ana ekranda tek başlarına yerleştirilme özgürlüklerinin kaldırıldığını ileri sürmek doğru bir yaklaşım olmayacaktır. Sözleşme hükümleri açık bir şekilde kısıtlama öngörmediği sürece GOOGLE'ın yükümlülüklerini yerine getirdiğinin kabulünün esas olması gerektiği kabul edilmelidir. Sözleşmenin mevcut haliyle kabulü ise, sözleşme hükümlerinin rekabete aykırı netice doğuracak şekilde uygulanması durumuna bağlılık getirmemektedir.
- (21) Yukarıda yer verilen değerlendirmeler ışığında, TAİS lisansı almak isteyen cihaz üreticileriyle yapılan sözleşmelerde lisanslamaya koşul olarak sunulan ve Kurul kararı

ile kaldırılması yükümlülüğü getirilen hususların sözleşmelerden çıkarıldığı kanaatine ulaşılmıştır.

- (22) Kurul kararı ile getirilen yükümlülüklerin ikinci bölümünde ise, cihaz üreticileri ile imzalanan Gelir Paylaşımı Sözleşmeleri başta olmak üzere mevcut tüm sözleşmelerden Google Arama'nın rakiplerinin cihazlara önyüklenemeyeceğine ve cihaz üreticilerinin cihazlardaki arama noktalarının herhangi birinde Google Arama'ya rakip ürünleri kullanamayacaklarına dair yükümlülüklerin sözleşmelerden çıkarılması öngörülmektedir. Gelir Paylaşımı Sözleşmeleri incelendiğinde, bahsi geçen yükümlülüklerin sözleşmelerden çıkarıldığı tespit edilmiştir. (.....). Anılan hükümlerin Kurul kararı ile Gelir Paylaşımı Sözleşmeleri'ne yönelik getirilen yükümlülüklerle aykırı olmadığı neticesine varılmıştır.
- (23) Sunulan açıklama ve incelemeler ekseninde, GOOGLE tarafından 25.12.2019 ve 06.01.2020 tarihli yazılarla Kuruma iletilen uyum önerileri ile, 18-33/555-273 sayılı Kurul kararında yer alan yükümlülüklerin yerine getirildiği kanaatine ulaşılmıştır. Bu çerçevede, anılan öneriler çerçevesinde sözleşmelerde yapılması gereken değişikliklerin, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki ay içinde Kuruma tevsik edilmesine karar verilmiştir.
- (24) Diğer taraftan, 07.11.2019 tarih ve 19-38/577-245 sayılı Kurul kararı uyarınca, 4054 sayılı Kanun'un 17. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında, 07.11.2019 tarihinden başlayarak ilgili uyum önerisinin Kurum kayıtlarına son girdiği gün olan 06.01.2020 tarihine kadar işletilmek ve teşebbüsün 2018 yılı Türkiye cirosunun onbinde beşi oranında olmak üzere 60 gün x (.....)= (.....) TL süreli idari para cezası verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

(25) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

- Google LLC., Google International LLC ve Google Reklamcılık ve Pazarlama Ltd. Şti.'den oluşan ekonomik bütünlüğün 06.01.2020 tarihli ve 107 sayılı yazı ile Kurum kayıtlarına sunduğu uyum önerileri ile Rekabet Kurulunun 19.09.2018 tarihli ve 18-33/555-273 sayılı kararı ile getirilen yükümlülükleri karşıladığına,
- Adı geçen ekonomik bütünlüğe, Rekabet Kurulunun 07.11.2019 tarih ve 19-38/577-245 sayılı kararı uyarınca, 4054 sayılı Kanun'un 17. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında, 07.11.2019 tarihinden başlayarak ilgili uyum önerisinin Kurum kayıtlarına girdiği 06.01.2020 tarihine kadar işletilmek ve 2018 yılı Türkiye cirosunun onbinde beşi oranında olmak üzere 60 gün x (.....)= (.....) TL süreli idari para cezası verilmesine,

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.